

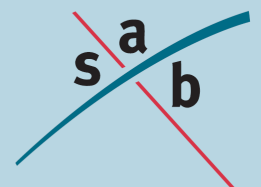
quick scan flora en fauna

Bossestraat 96 te Schaijk

Gemeente Landerd

Datum: 20 september 2010

Projectnummer: 100602

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	3
2	Toetsing	5
2.1	Onderzoeksmethodiek	5
2.2	Beschermde gebieden	5
2.3	Voorkomen van beschermde soorten	6
3	Conclusie	10
3.1	Gebiedsbescherming	10
3.2	Soortenbescherming	10
3.3	Zorgplicht	11
3.4	Aanbevelingen	11

Bijlage 1: literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Schaijk (gemeente Landerd, provincie Noord-Brabant) is aan de Bossestraat 96 de bouw van 3 nieuwe woningen beoogd. De bestaande bebouwing zal hiervoor volledig gesloopt worden. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB).

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Schaijk ligt ten zuidoosten van Oss en ten noorden van Uden, in het noordoosten van de provincie Noord-Brabant. Bovendien ligt Schaijk ten zuidoosten van de snelweg A50. De directe omgeving van Schaijk wordt gedomineerd door agrarische gronden en bossen. Het plangebied is gelegen in het noordwesten van Schaijk, aan de Bossestraat 96. De Bossestraat verbindt het centrum van Schaijk met het buitengebied. Het plangebied bevindt zich aan het einde van de Bossestraat, nabij het buitengebied. Het plangebied wordt begrensd door bebouwing aan de Zandstraat in het noordwesten, een sportveldencomplex in het oosten en de Bossestraat in het zuiden.

Binnen het plangebied wordt de bestaande bebouwing gesloopt. De bebouwing bestaat uit een woonhuis met uitbouw, een schuur en een open carport. Verder zijn er

binnen het plangebied een tuin met vijver en gazon, een tuinhuisje en een kippenren aanwezig. Aan de noordoostkant ligt een groenstrook die de grens van het plangebied vormt. Deze groenstrook hoort bij het naastgelegen sportveldencomplex. Voor de toekomstige plannen is beoogd om 3 nieuwe woningen te realiseren.

Afbeelding 2: Globale indruk plangebied; woonhuis met uitbouw (boven), open carport (linksonder) en woonhuis met schuur en vijver (rechtsonder) (Foto's SAB, 2010).

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen de planlocatie en haar invloedsgebied is gelegen (171-417), het voorkomen van beschermde zoogdieren en watervogels weer. Binnen het kilometerhok zijn niet alle soortgroepen even goed onderzocht. Het plangebied maakt bovendien een klein onderdeel uit van het betreffende kilometerhok. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopschatting door een ecooloog van SAB. Zie bijlage 1 voor de literatuurlijst.

Op 15 september 2010 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 Beschermde gebieden

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in, of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied en beschermd natuurmonument "Uiterwaarden Waal". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 16 kilometer afstand. Gezien de grote afstand en tussenliggende elementen (snelweg, bos en akkers) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

2.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Gezien de ligging buiten de EHS is geen sprake van directe aantasting van de EHS. Het dichtstbijzijnde element behorende bij de EHS ligt op ongeveer 200 meter afstand (hemelsbreed gemeten). Dit is een kleine bosschage. Op ongeveer 1000 meter afstand ligt een natuurgebied dat binnen de EHS valt, het Herperduin. Tussen het plangebied en dit natuurgebied ligt de snelweg A50, die hiermee een sterke barrièrewerking heeft. In de toekomstige situatie neemt het bebouwde oppervlak licht toe. Gezien de afstand tot de EHS en de kleinschalige ingreep in reeds bebouwd gebied, zijn negatieve effecten op de EHS echter niet te verwachten.

2.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Een deel van het plangebied is verhard door middel van grind en tegels, terwijl de rest uit gras bestaat, dat geregeld gemaaid wordt. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Tijdens het veldbezoek zijn soorten aangetroffen als Klein kruiskruid (*Senecio vulgaris*), Speerdistel (*Cirsium vulgare*), Wilgenroosje (*Chamerion angustifolium*), Canadese fijnstraal (*Conyza canadensis*), Hondsdraf (*Glechoma hederacea*), Duizendblad (*Achillea millefolium*), Grote weegbree (*Plantago major* subsp. *major*), Vogelmuur (*Stellaria media*) en Scherpe boterbloem (*Ranunculus acris*). Aangetroffen plantensoorten zijn kenmerkend voor een voedselrijk en verstoord ecosysteem. Strikt beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn een gazon, enkele rommelhoekjes en een vijver aanwezig. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, Egel (*Erinaceus europeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en Mol (*Talpa europea*) niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Sporen en individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen in het plangebied. Op basis van verspreidingsgegevens, intensief gebruikte omgeving en afwezigheid van ruigere, natuurlijkere elementen is de aanwezigheid van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren niet te verwachten in het plangebied. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

2.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen jaarrond beschermd zijn.

Boombewonende soorten vleermuizen

Binnen het plangebied komen geen grote bomen voor, waardoor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn uit te sluiten. Net buiten het plangebied komen echter wel dikke bomen voor, die mogelijk geschikt zijn voor vleermuissoorten. Deze bomen zijn echter goed onderhouden. Holtes, spleten en loshangende schors, die bomen geschikt maken voor vleermuizen, zijn dan ook niet waargenomen. Bij de beoogde ontwikkeling dienen deze bomen onaangetast te blijven en dient minimaal de huidige afstand tussen bebouwing en bomen bewaard te blijven in de nieuwe situatie. Mits aan deze voorwaarden wordt voldaan, zijn negatieve effecten op boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Wel wordt alle bebouwing binnen het plangebied gesloopt. Het woonhuis is bedekt met dakpannen, heeft ongeïsoleerde spouwmuren en is gezien de toegankelijkheid van het dakbeschoot door gaten geschikt voor vleermuizen. Bovendien is er een kapotte schoorsteen aanwezig op het dak van het huis, waar vleermuizen zich in kunnen vestigen.

Afbeelding 3: Mogelijke verblijfplaatsen vleermuizen (foto's SAB, 2010).

Gezien de groene omgeving en toegankelijkheid van het dakbeschoot en schoorsteen, zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand niet uit te sluiten in de woning. Aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen betreft een overtreding van de Flora- en faunawet. Gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of met de plannen negatieve effecten op vleermuizen zijn uit te sluiten. Pas als het exacte gebruik van het plangebied door deze soorten bekend is kan worden bepaald of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

Vliegroutes

Met de plannen worden geen groene lijnvormige elementen aangetast, waardoor met de plannen geen effecten op belangrijke vliegroutes worden verwacht.

2.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals Huismus (*Passer domesticus*) en Koolmees (*Parus major*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen

van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen in en nabij het plangebied. Wel zijn er individuen aangetroffen van de jaarrond beschermde Huismus, wat erop kan duiden dat deze soort vaste rust- en verblijfplaatsen in of nabij het plangebied heeft. Bovendien is het dak van de woning, door het gebruik van dakpannen en dakbeschot, toegankelijk voor de vogelsoorten Huismus en Gierzwaluw. Huismussen kunnen in de directe omgeving voldoende nestgelegenheid vinden, waardoor een negatief effect op deze soort met de beoogde plannen kan worden uitgesloten. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van Gierzwaluw zijn niet op voorhand uit te sluiten. Gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of nestlocaties van deze soort in het plangebied aanwezig zijn.

2.3.5 Amfibieën

Binnen en direct nabij het plangebied vormt een tuinvijver het enige watervoerende element. In deze vijver zijn goudvissen uitgezet, waarmee de voortplanting van strikt beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Om deze reden worden negatieve effecten op strikt beschermde amfibiesoorten niet verwacht. Voor algemeen voorkomende soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.6 Reptielen

De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Alleen de ringslang houdt zich in nattere gebieden met een meer natuurlijke oeverzone. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (verhard erf, ga-

zon en tuin) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Negatieve effecten op reptielen worden niet verwacht.

2.3.7 Vissen

In het plangebied ligt een aangelegde vijver, waarin goudvissen zijn uitgezet. Strikt beschermde vissoorten kunnen in deze vijver worden uitgesloten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

3 Conclusie

Het plangebied betreft een perceel aan de Bossestraat 96 te Schaijk (gemeente Landerd, provincie Noord-Brabant). Op deze locatie is de bouw van 3 nieuwe woningen beoogd. Voor deze ontwikkeling wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Het plangebied ligt niet in, of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied en beschermd natuurmonument “Uiterwaarden Waal”. Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 16 kilometer afstand. Gezien de grote afstand en tussenliggende elementen (snelweg, bos en akkers) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Gezien de ligging buiten de EHS is geen sprake van directe aantasting van de EHS. Het dichtstbijzijnde element behorende bij de EHS ligt op ongeveer 200 meter afstand (hemelsbreed gemeten). Dit is een kleine bosschage. Op ongeveer 1000 meter ligt een natuurgebied dat binnen de EHS valt, het Herperduin. Tussen het plangebied en dit natuurgebied ligt de snelweg A50, die hiermee een sterke barrièrewerking heeft. In de toekomstige situatie neemt het bebouwde oppervlak licht toe. Gezien de afstand tot de EHS en de kleinschalige ingreep in reeds bebouwd gebied, zijn negatieve effecten op de EHS echter niet te verwachten.

Voor dit plan is geen sprake van een vergunningsaanvraag in het kader van de NB-wet.

3.2 Soortenbescherming

De meeste van de in het plangebied voorkomende soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Net buiten het plangebied komen bomen voor, die mogelijk geschikt zijn voor boom-bewonende vleermuissoorten. Bij de beoogde ontwikkeling dienen deze bomen onaangetast te blijven en dient minimaal de huidige afstand tussen bebouwing en bomen bewaard te blijven in de nieuwe situatie. Mits aan deze voorwaarden wordt voldaan, zijn negatieve effecten op boom-bewonende vleermuizen uit te sluiten.

Met de plannen zijn negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen en Gierzwaluw niet op voorhand uit te sluiten. Voor deze soorten geldt, bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen, een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet.

Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden naar vleermuizen en Gierzwaluw. Onderzoeksperiode:

- *Vleermuizen: globaal begin juni – medio juli (kraamverblijven) en van medio augustus tot en met medio september (paarverblijven)*
- *Huismus en Gierzwaluw: eind april tot en met medio juli*

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en/of compenserende maatregelen gevraagd. De mitigerende maatregelen dienen altijd voorafgaand aan de ingreep te worden gerealiseerd.

3.3 Zorgplicht

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woning;
- de toekomstige bebouwing geschikt maken voor de Huismus en Gierzwaluw. Deze soorten gaan steeds verder achteruit in Nederland en voor deze soorten zijn gemakkelijk enkele maatregelen te treffen. Hierbij kan men denken aan het plaatsen van neststenen (Gierzwaluw), nestpannen (Huisumus en Gierzwaluw) of vogelvide (Huisumus). Bronnen: www.gierzwaluw.com en www.monier.nl

Bijlage 1: literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005, Heukels flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Provincie Brabant, CD-ROM. Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord Brabant.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.gierzwaluw.com

www.monier.nl